

พุทธบูรณาการเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐาน
ของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

Buddhist Integration to Develop Infrastructure Management of Klang Wiang Subdistrict
Municipality, Wiang Sa District, Nan Province

ศุภกร อินนาอัคราคุณ^{1*} พระครูสุตันทนบัณฑิต² และเกียรติศักดิ์ สุขเหลือง³

Suphakorn Innaakkarakhun^{1*}, Phrakru Sutananthapandit² and Kiattisak Suklueang³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักอิทธิบาทธรรมกับการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน และ 3) เพื่อนำเสนอพุทธบูรณาการเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยเป็นการวิจัยแบบผสานวิธี คือ การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 379 คน ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการ หาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอิทธิบาทธรรมกับการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ในส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 รูปหรือคน และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท นำเสนอเป็นความเรียงประกอบตารางแจกแจงความถี่ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสอบถาม และ 2) แบบสัมภาษณ์คำถามเชิงลึกเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานและหลักธรรมอิทธิบาทธรรม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) อยู่ที่ 0.981

ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) หลักอิทธิบาทธรรมกับการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์สูงมาก เมื่อแยกเป็นรายด้าน ได้ดังนี้ ด้านการจัดการด้านน้ำ

Received : 20 กุมภาพันธ์ 2568

Revised: 24 มีนาคม 2568

Accepted : 08 เมษายน 2568

¹ บัณฑิตศึกษา วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, Graduate studies, Mahachulalongkomrajavidyalaya University Nakhon Nan Buddhist College

² วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, Mahachulalongkomrajavidyalaya University Nakhon Nan Buddhist College

³ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, Mahachulalongkomrajavidyalaya University

*Corresponding author : suphakorn267@gmail.com

มีสัมพันธ์สูงมาก การจัดการด้านไฟฟ้า การจัดการด้านคมนาคมและขนส่ง การจัดการด้านทางระบายน้ำ การจัดการด้านสุขอนามัย การจัดการด้านความปลอดภัย การจัดการด้านการศึกษา และการจัดการด้านวัฒนธรรม มีความสัมพันธ์สูง และ 3) การประยุกต์พุทธบูรณาการเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยนำหลักอิทธิบาทธรรมมาบูรณาการเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง พบว่า ด้านดัชนีความพอใจ โดยเทศบาลควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน จัดสรรงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งให้ความรู้และสร้างความเข้าใจกับประชาชน และพัฒนาบุคลากรและอุปกรณ์ให้เหมาะสม ด้านวิริยะ ความพากเพียรในสิ่งที่ทำ โดยเทศบาลควรมีการติดตามการขอรับงบประมาณอย่างต่อเนื่อง ทั้งเพิ่มความพยายามในการใช้วิธีการต่างๆ เพื่อของบประมาณ และพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการประสานงาน ด้านจิตตะ ความมีจิตตั้งมั่นในสิ่งที่ทำ โดยเทศบาลควรมีความมุ่งมั่นในสิ่งที่ทำและพัฒนาแผนงานที่ชัดเจน มีการติดตามและตรวจสอบโครงการให้เกิดความต่อเนื่อง และกำหนดลำดับความสำคัญของโครงการ ด้านวิมังสา ความไตร่ตรองในสิ่งที่ทำ โดยเทศบาลควรมีการพิจารณางบประมาณและการใช้จ่ายอย่างรอบคอบ มีการตรวจสอบและการตรวจทานเอกสารอย่างละเอียด และให้เพิ่มกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

คำสำคัญ : หลักอิทธิบาทธรรมกับการบริหาร บูรณาการ การบริหาร โครงสร้างพื้นฐาน เทศบาลตำบลกลางเวียง

ABSTRACT

The objectives of this study were: 1) to investigate the level of infrastructure management of Klang Wiang Subdistrict Municipality, Wiang Sa District, Nan Province; 2) to examine the relationship between Iddhipada Dhamma principles and the infrastructure management of Klang Wiang Subdistrict Municipality, Wiang Sa District, Nan Province; and 3) to propose a Buddhist integration approach for developing infrastructure management of Klang Wiang Subdistrict Municipality, Wiang Sa District, Nan Province. This study employed a mixed-methods research approach, combining quantitative and qualitative research. The quantitative research collected data from a sample group of 379 participants, with analysis conducted using frequency, percentage, mean, standard deviation (SD), and correlation analysis to examine the relationship between the principles of Iddhipada Dhamma and the infrastructure management of Klang Wiang Subdistrict Municipality, Wiang Sa District, Nan Province. For the qualitative research, in-depth interviews were conducted with 10 key informants. Content analysis was combined with contextual analysis, and the findings were presented in a narrative format, supplemented by frequency distribution tables of key informants to support the quantitative data. The research instruments consisted of a questionnaire and an in-depth interview guide focusing on infrastructure management and the Iddhipada Dhamma principles. The reliability coefficient of the research instruments was 0.981.

The results showed that 1) the overall level of infrastructure management in Klang Wiang Subdistrict Municipality, Wiang Sa District, Nan Province, was at a moderate level; 2) there was a very high overall correlation between the principles of *Iddhipada Dhamma* and infrastructure management in the municipality. When analyzed by specific aspects, water management showed a very high correlation, while electricity management, transportation and logistics management, drainage management, sanitation management, safety management, education management, and cultural management all exhibited a high correlation; and 3) the application of Buddhist integration to enhance infrastructure management in Klang Wiang Subdistrict Municipality, Wiang Sa District, Nan Province, involves incorporating the principles of *Iddhipada Dhamma* into infrastructure management development. The findings suggested that *Chanda* (satisfaction) can be promoted by encouraging public participation, allocating budgets efficiently, providing knowledge and understanding to the public, and developing personnel and equipment appropriately. *Viriya* (effort and perseverance) requires continuous monitoring of budget requests, increased efforts to secure funding through various methods, and enhanced coordination efficiency. *Jitta* (determination and commitment) suggests that the municipality should remain committed to its objectives, develop clear plans, continuously monitor and evaluate projects, and establish priorities for each project. Lastly, *Vimamsa* (reflection and consideration) highlights that the municipality should thoroughly consider budgeting and expenditures, conduct detailed reviews of documentation, and enhance participatory process involving all relevant sectors.

Keywords : Iddhipada Dhamma Principles and Management, Integration, Management, Infrastructure, Klang Wiang Subdistrict Municipality.

บทนำ

พระพุทธศาสนาได้มีบทบาทสำคัญในการปกครองและการบริหารงานของประเทศไทยตั้งแต่โบราณ โดยใช้หลักธรรมที่เหมาะสมต่อการจัดการ เช่น อธิปไตยธรรม 4 ประการ ได้แก่ ฉันทะ (ความพอใจ), วิริยะ (ความเพียร), จิตตะ (การตั้งจิตรับรู้), และ วิมังสา (การไตร่ตรอง) ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพในปัจจุบัน เทศบาลตำบลซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญ มีบทบาทสำคัญในการสร้างความสะดวกและบริการที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยมีภารกิจหลักในการดูแลโครงสร้างพื้นฐาน เช่น น้ำ, ไฟฟ้า, คมนาคมขนส่ง (ถนน),

ทางระบายน้ำ, สุขอนามัย, ความปลอดภัย, การศึกษา และ วัฒนธรรม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ การมีโครงสร้างพื้นฐานที่ดีจะช่วยสร้างความยั่งยืนในการพัฒนา โดยเทศบาลต้องทำงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและประชาชน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและปลอดภัย การบริหารจัดการของเทศบาลต้องสามารถตอบสนองความคาดหวังของประชาชนโดยมุ่งเน้นการทำงานที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใส เพื่อสร้างการพัฒนาและการร่วมมือในการสร้างชุมชนที่ดีขึ้น ซึ่งในด้านโครงสร้าง

พื้นฐาน เช่น น้ำ, ไฟฟ้า, คมนาคม, สุขอนามัย และความปลอดภัย เทศบาลมีบทบาทสำคัญในการจัดการเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

จากการวิจัยพบว่า โครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลต้องปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาวะปัจจุบัน โดยเฉพาะในด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ปัญหาที่พบ ได้แก่ น้ำขาดแคลนทั้งในด้านอุปโภคบริโภคและการเกษตร, ไฟฟ้าที่ไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่, ถนนชำรุด, ทางระบายน้ำไม่เพียงพอและอุดตัน, สุขอนามัยที่ขาดการอบรมให้ความรู้, ความปลอดภัยที่ยังขาดการอบรมที่เพียงพอ, การศึกษาที่ขาดการอบรมด้านอาชีพ, และการอนุรักษ์วัฒนธรรมที่ยังมีไม่เพียงพอ ดังนั้น เทศบาลตำบลจึงมีบทบาทในการสนับสนุนและแก้ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ต้องมีความรู้และความเข้าใจในการบริหารจัดการ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง โดยเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ได้กำหนดยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาท้องถิ่นใน 6 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 2) การพัฒนาคนและสังคม 3) การพัฒนาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว 4) การศึกษา ศาสนาวัฒนธรรม กีฬาและนันทนาการ 5) การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 6) การบริการและการบริหารจัดการที่ดี โดยเฉพาะในด้านโครงสร้างพื้นฐานนั้นจะต้องพัฒนา ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ แหล่งน้ำและระบบผังเมือง (สำนักงานเทศบาลตำบลกลางเวียง, 2566)

จากที่กล่าวนั้น ผู้วิจัยเองก็เป็นประชาชนคนหนึ่งที่อยู่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ซึ่งได้มองเห็นปัญหาหลายอย่างในด้านโครงสร้างพื้นฐานและอยากมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งปัญหาโครงสร้างพื้นฐานที่เกิดขึ้นนั้นมีทั้งด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ จึงได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาการปฏิบัติของเทศบาลตำบลกลางเวียง โดยอิงจากความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ว่าอยู่ในระดับใด เพื่อนำไป

วิเคราะห์ผล และหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวทั้งเพื่อการพัฒนาต่อไปในอนาคตให้ดียิ่งขึ้น เพราะโครงสร้างพื้นฐานนั้นเป็นหัวใจสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพจะช่วยเสริมสร้างความเป็นอยู่ที่ดีของชุมชนและตอบสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชน เช่น การพัฒนาด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ซึ่งจะช่วยให้ชุมชนมีความสุขสบายและนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกๆด้านในที่สุด การศึกษาพุทธบูรณาการเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง จะเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานให้มีความยั่งยืน และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริงตามหลักพุทธศาสนา ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ผลการวิจัยนี้เพื่อพัฒนาชุมชนอื่นๆ ที่มีปัญหาด้านคล้ายกันได้ในอนาคต

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ

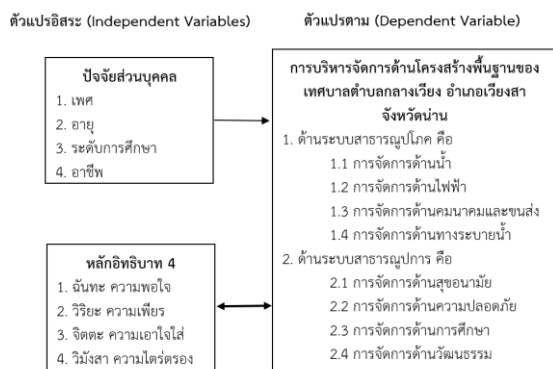
- 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา และอาชีพ
- 2) หลักอริยบทธรรม ได้แก่ ฉันทะ ความพอใจ, วิริยะ ความเพียร, จิตตะ ความเอาใจใส่ และวิมังสา ความไตร่ตรอง

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ “การบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน” 2 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านระบบสาธารณูปโภค คือ การจัดการด้านน้ำ, การจัดการด้านไฟฟ้า, การจัดการด้านคมนาคมและขนส่ง และการจัดการด้านทางระบายน้ำ
- 2) ด้านระบบสาธารณูปการ คือ การจัดการด้านสุขอนามัย, การจัดการด้านความปลอดภัย, การจัดการด้านการศึกษา และการจัดการด้านวัฒนธรรมซึ่งได้อธิบายเป็น

กรอบแสดงความสัมพันธ์ของทั้ง 2 ตัวแปร เพื่อให้ความเข้าใจที่ชัดเจนตามแผนภาพดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. หลักอภิยาทธรรม มีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน
2. หลักฉันทะ มีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน
3. หลักวิริยะ มีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน
4. หลักจิตตะ มีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน
5. หลักวิมังสา มีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักอภิยาทธรรมกับการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

3. เพื่อนำเสนอพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

1.1 งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method)

2. การวิจัยเชิงปริมาณ

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง จำนวน 7,164 คน (สำนึกทะเบียนที่ว่าการอำเภอเวียงสา, 2567) โดยผู้วิจัยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มาจากประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง จำนวน 7,164 คน จากสูตรของ Taro Yamane ซึ่งใช้ความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 เมื่อคำนวณตามสูตรจะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 379 คน

2.2 เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire)

การสร้างเครื่องมือ

1) ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน จากพระไตรปิฎก หนังสือเอกสาร และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วกำหนดเป็นกรอบแนวคิดให้ครอบคลุมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาวิจัย

2) สร้างแบบสอบถามตามกรอบปัจจัยที่ได้กำหนดไว้ใน ข้อ 1 ตามวิธีการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งผู้ศึกษา

ได้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ มีลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Check list) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่ใช้วัดระดับการนำหลักอิทธิบาท 4 มาใช้ในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Numerical Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด (ซูติระ ระบอบ และคณะ, 2552)

ตอนที่ 3 เป็นการอธิบายปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำหลัก อิทธิบาท 4 มาประยุกต์ใช้สำหรับการพัฒนาการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน แยกเป็นรายด้าน ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open ended Questionnaire) ให้เลือกตอบโดยเสรีจำนวน 4 ข้อ

2.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

2) หาคความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและ กรรมการที่ปรึกษา เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุง แก้ไขให้เหมาะสม จำนวน 5 ท่าน

3) หาคค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้จำนวน 30 คน แล้วนำ เครื่องมือที่ทดลองใช้มาหาคค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (Cronbach, Lee J. ,1971) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.965

4) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไข

แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อให้แจกกลุ่มตัวอย่างจริงที่ใช้ในการวิจัย ต่อไป

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

1) ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน เฉลิมพระเกียรติฯ ถึงนายกเทศบาลตำบลกลางเวียง เพื่อขออนุญาตให้ผู้วิจัยได้เข้าไปรวบรวมข้อมูล

2) เมื่อได้รับอนุญาตจากนายกเทศบาลตำบลกลางเวียง ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตนเองต่อประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตของเทศบาลและอธิบายวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยครั้งนี้เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลและอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามโดยละเอียด ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มที่ผู้ศึกษาได้แจกแบบสอบถามไป โดยมีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาและมีความสมบูรณ์

3) นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทาง สังคมศาสตร์ต่อไป

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ดังนี้

1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (ประกอบ กรณสูตร, 2542) เพื่อใช้อธิบายถึงข้อมูลเกี่ยวกับพุทธบูรณาการเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ดังนี้

ช่วงค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	ระดับการปฏิบัติที่น้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	ระดับการปฏิบัติที่น้อย
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	ระดับการปฏิบัติปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	ระดับการปฏิบัติมาก
ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	ระดับการปฏิบัติมากที่สุด

3) วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson product-moment correlation coefficient) เพื่อศึกษาทิศทางและความสัมพันธ์ของตัวแปร ได้แก่ พหุบูรณาการเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ดังนี้ (ยุทธพงษ์ กัยวรรณ, 2543)

ช่วงค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
ค่าเฉลี่ย 0.80 - 1.00	คือความสัมพันธ์สูงมาก
ค่าเฉลี่ย 0.60 - 0.79	คือความสัมพันธ์สูง
ค่าเฉลี่ย 0.40 - 0.59	คือความสัมพันธ์ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 0.20 - 0.39	คือความสัมพันธ์น้อย
ค่าเฉลี่ย 0.00 - 0.19	คือความสัมพันธ์น้อยมาก

3. การวิจัยเชิงคุณภาพ

3.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) จากการวิจัย ผู้ทำวิจัยได้มีการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญ โดยได้ทำการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญจำนวน 10 คน ดังนี้

1. นายกิตติกร กุมมาละ นายกเทศมนตรีตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน
2. นายสมาน ทิพย์สกุลปัญญา ประธานสภาเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน
3. นายแสงเวียง พิมสาร ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี ตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน
4. นางฉันทิญา พักรักษา รองปลัดเทศบาลรักษาการแทนปลัดเทศบาล ตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน
5. นายเจษฎา สุชาตินันท์ นายช่างโยธา

ชำนาญงาน เทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

6. นายจิตติภูมิ เจริญดี กำนันตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน
7. นายถวิล เขียวปัญญา กำนันตำบลปงสนุก อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน
8. นายปฏิวัติ ธนะไพศาล อดีต นายกเทศมนตรีตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน
9. พระกิตติวัฒน์ กิตติวิฑูโน รักษาการแทนเจ้าอาวาสวัดบุญนาคน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน
10. นายสุทธิพงษ์ รินอินทร์ หัวหน้าสำนักงานปลัดเทศบาล ตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

3.2 เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นคำถามเชิงลึกที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานและหลักธรรมาภิบาล

3.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1) ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน จากพระไตรปิฎก หนังสือเอกสาร และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วกำหนดเป็นกรอบแนวคิดให้ครอบคลุมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ ที่ต้องการศึกษาวิจัย

2) สร้างแบบสัมภาษณ์ตามกรอบปัจจัยที่ได้กำหนดไว้ใน ข้อ 1 โดยใช้วิธีกำหนดข้อคำถามเพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

1) ผู้วิจัยได้ทำการขอหนังสือขออนุญาตจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตวิทยาลัยสงฆ์นครน่าน เฉลิมพระเกียรติฯ ส่งถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์

2) กำหนดวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อสัมภาษณ์ ตามที่กำหนดไว้

3) ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนดไว้จนครบทุกประเด็น โดยขออนุญาตใช้วิธีจดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์

4) นำข้อมูลดิบที่ได้จากการสัมภาษณ์มารวบรวมเพื่อวิเคราะห์โดยวิธีการที่เหมาะสมและนำเสนอต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยใช้วิธีการ ดังนี้

1) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ

2) นำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็น และเรียบเรียง เฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

3) วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัยโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)

4) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$) = 3.10 S.D. = 0.68) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การจัดการด้านวัฒนธรรม ($\bar{x}$) = 3.42 S.D. = 0.80) รองลงมาคือ การจัดการด้านไฟฟ้า ($\bar{x}$) = 3.34 S.D. = 0.84) การจัดการด้านสุขอนามัย ($\bar{x}$) = 3.28 S.D. = 0.79) การจัดการด้านคมนาคมและขนส่ง ($\bar{x}$) = 3.17 S.D. = 0.80)

การจัดการด้านน้ำ ($\bar{x}$) = 3.04 S.D. = 0.86) การจัดการด้านการศึกษา ($\bar{x}$) = 2.94 S.D. = 0.85) การจัดการด้านทางระบายน้ำ ($\bar{x}$) = 2.91 S.D. = 0.85) และการจัดการด้านความปลอดภัย ($\bar{x}$) = 2.73 S.D. = 0.85) ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวม

การบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านระบบสาธารณูปโภค			
1. การจัดการด้านน้ำ	3.04	0.86	ปานกลาง
2. การจัดการด้านไฟฟ้า	3.34	0.84	ปานกลาง
3. การจัดการด้านคมนาคมและขนส่ง	3.17	0.80	ปานกลาง
4. การจัดการด้านทางระบายน้ำ	2.91	0.85	ปานกลาง
2. ด้านระบบสาธารณูปการ			
1. การจัดการด้านสุขอนามัย	3.28	0.79	ปานกลาง
2. การจัดการด้านความปลอดภัย	2.73	0.85	ปานกลาง
3. การจัดการด้านการศึกษา	2.94	0.85	ปานกลาง
4. การจัดการด้านวัฒนธรรม	3.42	0.80	ปานกลาง
รวม	3.10	0.68	ปานกลาง

2. หลักอิทธิบาทธรรมกับการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์สูงมาก ($R=0.887^{**}$) เมื่อแยกเป็นรายด้าน ได้ดังนี้ การจัดการด้านน้ำ มีความสัมพันธ์สูงมาก การจัดการด้านไฟฟ้า การจัดการด้านคมนาคมและขนส่ง การจัดการด้านทางระบายน้ำ การจัดการด้านสุขอนามัย การจัดการด้านความปลอดภัย การจัดการด้านการศึกษา และการจัดการด้านวัฒนธรรม มีความสัมพันธ์สูง

หลักอิทธิบาทธรรมกับการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($R=0.783$) เมื่อแยกเป็นรายด้าน ได้ดังนี้ การจัดการด้านน้ำ การจัดการด้านไฟฟ้า การจัดการด้านคมนาคมและขนส่ง การจัดการด้านทางระบายน้ำ การจัดการด้านสุขอนามัย การจัดการด้านการศึกษา มีความสัมพันธ์สูง การจัดการด้านความปลอดภัย และการจัดการด้านวัฒนธรรม

มีความสัมพันธ์ปานกลาง

หลักวิริยะกับการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมาก ($R = 0.809$) เมื่อแยกเป็นรายด้าน ได้ดังนี้ การจัดการด้านน้ำ การจัดการด้านไฟฟ้า การจัดการด้านคมนาคมและขนส่ง การจัดการด้านทางระบายน้ำ การจัดการด้านสุขอนามัย การจัดการด้านความปลอดภัย การจัดการด้านการศึกษา มีความสัมพันธ์สูง และการจัดการด้านวัฒนธรรม มีความสัมพันธ์ปานกลาง

หลักจิตตะกับการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมาก ($R = 0.864$) เมื่อแยกเป็นรายด้าน ได้ดังนี้ การจัดการด้านน้ำ มีความสัมพันธ์สูงมาก การจัดการด้านไฟฟ้า การจัดการด้านคมนาคมและขนส่ง การจัดการด้านทางระบายน้ำ การจัดการด้านสุขอนามัย การจัดการด้านความปลอดภัย การจัดการด้านการศึกษา มีความสัมพันธ์สูง และการจัดการด้านวัฒนธรรม มีความสัมพันธ์ปานกลาง

หลักวิมังสากับการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมาก ($R = 0.847$) เมื่อแยกเป็นรายด้าน ได้ดังนี้ การจัดการด้านน้ำ การจัดการด้านไฟฟ้า การจัดการด้านคมนาคมและขนส่ง การจัดการด้านทางระบายน้ำ การจัดการด้านสุขอนามัย การจัดการด้านความปลอดภัย การจัดการด้านการศึกษา มีความสัมพันธ์สูง และการจัดการด้านวัฒนธรรม มีความสัมพันธ์ปานกลาง

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอิทธิบาทธรรมกับการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวม

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม				
	1. ด้านน้ำ	2. ด้านไฟฟ้า	3. ด้านคมนาคม	4. ด้านสุขอนามัย	อิทธิบาทธรรม
การบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐาน	0.783**	0.809**	0.864**	0.847**	0.887**
1) ด้านระบบสาธารณูปโภค	0.820**	0.775**	0.862**	0.798**	0.873**
1.1 การจัดการด้านน้ำ	0.737**	0.724**	0.808**	0.761**	0.814**
1.2 การจัดการด้านไฟฟ้า	0.728**	0.716**	0.790**	0.735**	0.797**
1.3 การจัดการด้านคมนาคมและขนส่ง	0.715**	0.662**	0.713**	0.650**	0.735**
1.4 การจัดการด้านทางระบายน้ำ	0.733**	0.649**	0.748**	0.684**	0.755**
2) ด้านระบบสาธารณสุข	0.653**	0.752**	0.766**	0.802**	0.800**
2.1 การจัดการด้านสุขอนามัย	0.616**	0.675**	0.690**	0.701**	0.721**
2.2 การจัดการด้านความปลอดภัย	0.554**	0.616**	0.687**	0.716**	0.691**
2.3 การจัดการด้านการศึกษา	0.591**	0.694**	0.680**	0.737**	0.727**
2.4 การจัดการด้านวัฒนธรรม	0.479**	0.594**	0.569**	0.591**	0.601**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. การประยุกต์พุทธบูรณาการเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยนำหลักอิทธิบาทธรรมมาบูรณาการเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง พบว่า

ด้านฉันทะ ความพอใจ โดยเทศบาลควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน จัดสรรงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งให้ความรู้และสร้างความเข้าใจกับประชาชน และพัฒนาบุคลากรและอุปกรณ์ให้เหมาะสม

ด้านวิริยะ ความพากเพียรในสิ่งที่ทำ โดยเทศบาลควรมีการติดตามการขอรับงบประมาณอย่างต่อเนื่อง ทั้งเพิ่มความพยายามในการใช้วิธีการต่างๆ เพื่อของบประมาณ และพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการประสานงาน

ด้านจิตตะ ความมีจิตตั้งมั่นในสิ่งที่ทำ โดยเทศบาลควรมีความตั้งมั่นในสิ่งที่ทำและพัฒนาแผนงานที่ชัดเจน มีการติดตามและตรวจสอบโครงการให้เกิดความต่อเนื่อง และกำหนดลำดับความสำคัญของโครงการ

ด้านวิมังสา ความไตร่ตรองในสิ่งที่ทำ โดยเทศบาลควรมีการพิจารณางบประมาณและการใช้จ่ายอย่างรอบคอบ มีการตรวจสอบและการตรวจทานเอกสาร

อย่างละเอียด และให้เพิ่มกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลของระดับการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง อันเป็นผลมาจากทางเทศบาลมีผู้บริหารที่ดีและบุคลากรที่มีคุณภาพ จึงทำให้การบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานมีผลในเชิงบวก ทำให้ระดับความคิดเห็นของประชาชนนั้นเป็นไปในทางบวก โดยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมเดช วรรณก้อน (2566) เรื่อง “การบูรณาการหลักสังคหวัตถุธรรมเพื่อบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมของประชาชน : กรณีศึกษากลุ่มผู้ใช้ น้ำอ่างเก็บน้ำห้วยแก้ว ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัด เชียงใหม่” ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ผลจากการสังเคราะห์ ข้อมูลการวิจัยที่ได้ ค่าเฉลี่ยการใช้หลักสังคหวัตถุของ ประชาชนกลุ่มผู้ใช้ น้ำ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้อง กับงานวิจัยของ พระเอกพล ธิรปัญญา (เทพวัลย์) (2566) เรื่อง “พุทธบูรณาการเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการบริหารจัดการ ด้านการศึกษาของเทศบาลตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัด เชียงใหม่” ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ระดับประสิทธิผล การบริหารจัดการการศึกษาของเทศบาลตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัด เชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลความสัมพันธ์ระหว่างหลักอิทธิบาทธรรมกับการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์สูง จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหลักอิทธิบาทธรรมมีผลต่อการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ทั้งนี้การปฏิบัติงานในองค์กรอันสามารถทำ ให้งานนั้นบังเกิดสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จึงนำหลักธรรมเรียกว่าอิทธิบาท 4 ซึ่งเป็นหลักธรรมแห่งความสำเร็จและมีความสำคัญอย่างยิ่ง นำมาประยุกต์ใช้ ในการบริหารงานที่ จะทำให้ผู้นำไปปฏิบัติแล้ว

ประสบความสำเร็จเกิดประสิทธิภาพในองค์กรของตนเอง ซึ่งในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานอาจไม่ได้ขึ้นอยู่กับ การศึกษาอบรมที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับมาแต่เพียงอย่างเดียว แต่หากมีส่วนประกอบอย่างอื่นอีกด้วยที่มีผลอย่างสำคัญต่อ ประสิทธิภาพในการทำงาน วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ กนกนุช นิยนันท์ (2566) เรื่อง “การ ประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อพัฒนาสมรรถนะบุคลากร ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี” ผลการวิจัยพบว่า หลักอิทธิบาท 4 โดยรวม กับการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรขององค์การ บริหารส่วนตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง จังหวัด ปทุมธานี โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในระดับมาก ($R=0.809^{**}$) และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยรวม กับการพัฒนา สมรรถนะบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในระดับมาก ($R=0.855^{**}$)

3. แนวทางการประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อ พัฒนาการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาล ตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยการ ประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมทั้ง 4 ด้าน ในการบริหารงาน ตามภารกิจของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน นั้น ในส่วนของเทศบาลเองทั้งทางผู้บริหารและ เจ้าหน้าที่ควรที่จะมีการศึกษาระเบียบและหน้าที่ให้ชัดเจน ดำเนินงานอย่างมีระเบียบ เอาใจใส่ต่องานที่ทำ มีการ วางแผนในการทำงาน มีความซื่อสัตย์ หมั่นสำรวจปัญหา และวิธีแก้ปัญหในด้านต่างๆอย่างรอบด้านและพัฒนา ตนเองอยู่เสมอ โดยหลักอิทธิบาทธรรมทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านฉันทะ ด้านวิริยะ ด้านจิตตะ และด้าน วิมังสา ซึ่งจะต้องประยุกต์หลักทั้ง 4 ด้านนี้เข้ากับการ บริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ ด้าน ระบบสาธารณูปโภค คือ 1) การจัดการด้านน้ำ 2) การ จัดการด้านไฟฟ้า 3) การจัดการด้านคมนาคมและขนส่ง

4) การจัดการด้านทางระบายน้ำ และด้านระบบสาธารณูปการ คือ 1) การจัดการด้านสุขอนามัย 2) การจัดการด้านความปลอดภัย 3) การจัดการด้านการศึกษา 4) การจัดการด้านวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของหทัยรัตน์ ภูเลื่อน (2566) ได้วิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการบริหารของสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาระดับการบริหารของสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาแม่แตง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประสิทธิภาพในมิติของปียาจา มีระดับมาก ในส่วนปัจจัยด้านการบริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อเปรียบเทียบการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการบริหารของสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาแม่แตง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนผู้มารับบริการที่มีเพศต่างกัน ด้านอายุ ด้านระดับการศึกษา ด้านสถานภาพต่างกัน และด้านรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “พุทธบูรณาการเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน” มีประเด็นที่ผู้วิจัยจะให้ข้อเสนอแนะในภาพรวม 3 ประการ ประกอบด้วย

1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) เทศบาลตำบลกลางเวียงควรมีการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ทีมบริหารและบุคลากร ในด้านการนำหลักธรรมในพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ มาประยุกต์ใช้กับการทำงานให้มากยิ่งขึ้น

2) เทศบาลตำบลกลางเวียงควรมีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการถึงระดับบริหาร เพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่

3) เทศบาลตำบลกลางเวียงควรมีการปฏิบัติงานเชิงรุก ในการให้บริการประชาชน ชุมชน ในเขตงานที่ได้รับผิดชอบ โดยปฏิบัติงานและติดตามงานอย่างต่อเนื่อง

4) เทศบาลตำบลกลางเวียงควรมีการกำหนดตำแหน่งงานของบุคลากรใหม่ ให้สอดคล้อง เหมาะสม กับระดับความรู้ความสามารถที่บุคลากรนั้นมี

2) ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1) เทศบาลตำบลกลางเวียงควรนำหลักอิทธิบาทธรรมมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหาร และบุคลากรให้มากขึ้น เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามหลักธรรม

2) เทศบาลตำบลกลางเวียงควรจัดฝึกอบรมบุคลากรในหน่วยงาน เช่น การศึกษาดูงานและการพัฒนาความรู้ความสามารถ เพื่อเพิ่มทักษะและประสบการณ์ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3) เทศบาลตำบลกลางเวียงควรส่งเสริมการปฏิบัติงานในพื้นที่จริงของทีมบริหารและเจ้าหน้าที่ เพื่อให้สามารถรับรู้ปัญหาของประชาชนได้อย่างใกล้ชิด และสามารถตอบสนองได้ตรงตามความต้องการ

4) เทศบาลตำบลกลางเวียงควรจัดสรรบุคลากรที่มีความรู้และความสามารถให้ตรงตามลักษณะของงาน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับความสามารถของแต่ละบุคคล

3) ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) เทศบาลตำบลกลางเวียงควรนำหลักอิทธิบาทธรรมมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหาร และบุคลากรให้มากขึ้น เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามหลักธรรม

2) เทศบาลตำบลกลางเวียงควรจัดฝึกอบรมบุคลากรในหน่วยงาน เช่น การศึกษาดูงานและการพัฒนาความรู้ความสามารถ เพื่อเพิ่มทักษะและประสบการณ์ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3) เทศบาลตำบลกลางเวียงควรส่งเสริมการปฏิบัติงานในพื้นที่จริงของทีมบริหารและเจ้าหน้าที่ เพื่อให้สามารถรับรู้ปัญหาของประชาชนได้อย่างใกล้ชิด และสามารถตอบสนองได้ตรงตามความต้องการ

4) เทศบาลตำบลกลางเวียงควรจัดสรรบุคลากร
ที่มีความรู้และความสามารถให้ตรงตามลักษณะของงาน

เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับ
ความสามารถของแต่ละบุคคล

เอกสารอ้างอิง

- กนกนุช นิยนันท์. (2566). การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อพัฒนาสมรรถนะบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองหก อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- ชุดิระ ระบอบ และคณะ. (2552). ระเบียบวิธีวิจัย, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ประกอบ กรรณสูตร (2542). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- พระเอกพล ถิรบุญโญ (เทพวัลย์). (2566). พุทธบูรณาการเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการบริหารจัดการด้านการศึกษาศึกษาของเทศบาลตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- ยุทธพงษ์ กัยวรรณ (2543). พื้นฐานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- สมเดช วรรณก้อน. (2566). การบูรณาการหลักสังคหวัตถุธรรมเพื่อบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมของประชาชน : กรณีศึกษากลุ่มใช้น้ำอ่างเก็บน้ำห้วยแก้ว ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- สำนักงานเทศบาลตำบลกลางเวียง. (2566). ยุทธศาสตร์เทศบาลตำบล. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2566 จาก <https://www.klang-wiang.go.th/strategy>.
- สำนักทะเบียนที่ว่าการอำเภอเวียงสา. (2567). ข้อมูลจำนวนประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน. ที่ว่าการอำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน.
- หทัยรัตน์ ภูเลื่อน. (2566). การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการบริหารของสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- Cronbach, Lee J. (1971). Essentials of psychological testing. New York: Harper & Row.